

Camillan valinta

Kun onnelliseksi luultu nuori nainen tekee itsemurhan, jää hirveästi kysymyksiä.

Teksti Marja Aalto Kuvat Tommi Tuomi

I Divo -yhtyeen *Hallelujah* soi, ja iloiset matkakuvat Afrikasta täyttivät läppärin ruudun. Videolla vaalea, kaunis nuori nainen hymyilee, kulkee aurinkoisia katuja, sukeltaa, pelleilee kameralle. Mikään ei kieli siitä, että tuo nainen, **Camilla Spiik**, hautoisi itsemurhaa.

Filmin on koonnut Camillan isä, **Karl-Magnus Spiik** osana surutyötään. Sen katsominen hämmentää. Viimeiset kuvat on otettu vain muutama kuukausi ennen Camillan ratkaisua. Kaikki näyttää niin hyvältä ja ehyeltä. Siltä Camillan elämä näytti lomakuvien ulkopuolellakin. Itsemurha tuli hänen läheisilleen täytenä yllätyksenä.

"Hän suojeli meitä sulkemalla pahan olon sisälleen. Emme tienneet siitä", Karl-Magnus Spiik kertoo.

Camilla Spiik ei toteuttanut itsemurhaansa hetken mielijohteesta. Hän suunnitteli kaiken huo-

lella. Auton etupenkille, vierelleen, hän jätti pitkän kirjeen. Se sisälsi viimeisiä sanoja läheisille. Sen vierellä kassissa oli myös Camillan päiväkirjoja. Ne olivat vanhemmille, että he oppisivat tietämään paremmin, kuka Camilla oikein oli. Ja että he ymmärtäisivät. Kai toiseksi viimeisenä tekona oli isoin kirjaimin talouspaperille kirjoitettu sana: Anteeksi. Ja sitten se viimeinen: laukaus.

"Kaikki miettii, minkä takia. Harmi vaan, etten itsekään tiedä", 20-vuotias Camilla Spiik kirjoitti autossa.

Kirjoitti hän paljon muutakin. Ettei näe itsellään tulevaisuutta, ettei halua vastuuta, ei tehtäviä, ei töitä, ei kasvaa isoksi. Hän halusi olla kuin Peter Pan, joka lentää Mikämikämaahan. Hän kirjoitti, ettei pitkään aikaa ollut enää osannut nauttia mistään. Kenenkään seura ei tehnyt iloiseksi kuten ennen. Edes vaatteet eivät enää kiinnostaneet, tuo aiemmin niin tärkeä osa elämää. "En vain jaksaa jatkaa eteenpäin."

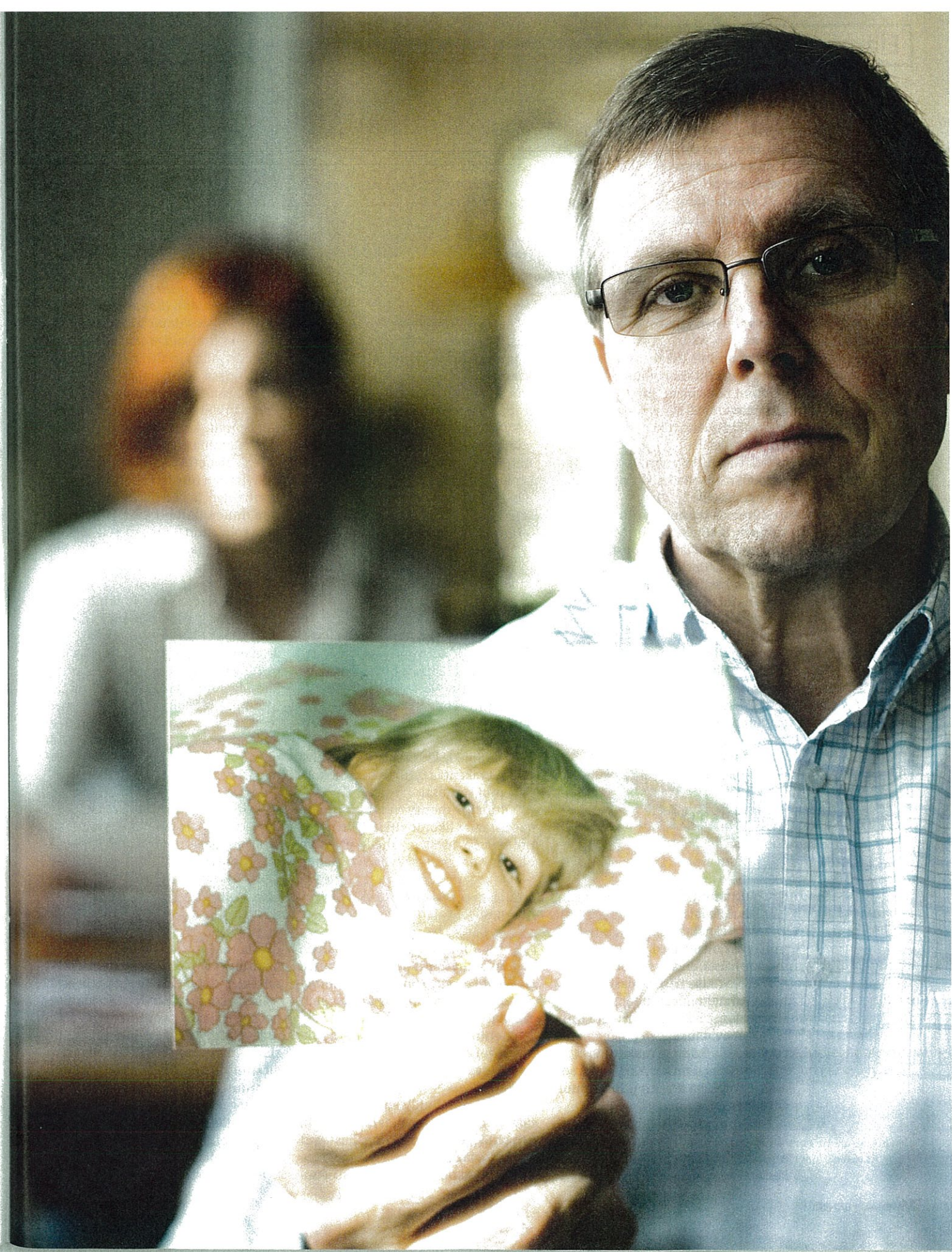
Camillan ahdinko selvisi läheisille vasta päiväkirjoista. Ystävättären "onnellisena prinsessana" pitämä tyttö olikin sisimmässään onneton. Mitä Camillalle tapahtui? Menään lapsuuteen.

Ensimmäiseksi Karl-Magnus, "Kalle" Spiik muistaa pehmolelut. Niitä Camillan huone oli täynnä. Ne olivat tytölle kaikki kaikessa.

"Camilla oli aivan ihana lapsi. Hän oli enkeli jo silloin."

Mutta myös hyvin herkkä. Perheen lentäväksi lauseeksi on jäänyt pienen tytön vaatimus: "Minä haluan kuulla vain ystävällistä puhetta."

Kalle ja Amy Spiikin tytär Camilla surmasi itsensä heinäkuussa 2008. "Päätimme heti puhua siitä avoimesti", Kalle Spiik kertoo. Hänen kädessään on kuva Camillasta pienenä tyttönä. ▶

Kalle Spiik muistaa, että se liittyi vanhempien välisiin riitoihin. Kaksi vahvaa ihmistä selvitteli välejänsä äänekkäästi.

"Camilla ilmeisesti kärsi meidän riidoistamme enemmän kuin ikinä tajuttiin."

Terapeutit toittavat, että vanhempien pitää riidellä eikä peitellä riitojaan.

"Näin väitetään. Ehkä se onkin vain vahvojen etuoikeus," Kalle Spiik sanoo.

Hän on itse liikkeenjohdon konsultti ja työyhteisökouluttaja. Hän on oppinut pohtimaan ihmissuhteita ja ristiriitoja. Kyllä hänenkin mielestään tunteet pitää näyttää perheessä avoimesti.

"Mutta millä voimalla ja miten! Herkällä lapsella kaikki riita menee suoraan sisälle."

Siihenkö pienen tytön maailma romuttui? Ei tietenkään. Mutta ehkä siinä on jo aavistus yhdestä pienestä purosta. Herkkä lapsi ei oppinut koskaan käsittelemään omia ristiriitojaan, purkamaan aggressioitaan. Pehmolelujen maailmassa ahdistus painettiin piiloon.

Vasta nyt vanhemmat ovat tajunneet, ettei tytär osannut suojata itseään.

"Camilla oli niin herkkä, ettei hänellä ollut henkistä suojamuuria. Hän ei osannut rakentaa sellaista", isä pohtii.

"Hoidettiin me liikaa häntä? Rakastettiin liikaa?"

Mutta muurin tytär osasi rakentaa. Sellaisen, jonka takaa paha olo ei näkynyt. Päiväkirjassa Camilla tuskailee, miksi ystävätkään eivät näe häntä, eivät usko, että hänellä on vaikeaa. Itse hän kaipasi takaisin huolettomaan lapsuuteen, viisivuotiaan elämään. Päiväkirjoista vanhemmat ovat lukeneet, että paha tuli tyttären elämään jo alakoulussa. Se paha oli kiusaaminen. Yksi poika sen aloitti. Camillan äiti, **Amy Spiik**, puuttui siihen.

"Amy puhutti opettajaa, poikia sekä heidän vanhempiaan. Me luulimme, että se saatiin loppumaan", Kalle kertoo.

Camilla kirjoittaa, ettei niin käynyt: häntä kiusattiin koko kouluajan. Vasta päiväkirjasta vanhemmat ovat lukeneet, että tyttö itki usein huoneessaan ja pyyhki kyyneleet kun tuli muiden pariin.

"Edes paras kaveri ei nähnyt sitä. Hän luuli, että Camillalla meni hirveän hyvin."

Tieto kiusaamisesta painaa vanhempia.

"Emme me sitä kiusaamisen haavaa olisi pystyneet poistamaan, mutta olisi pitänyt rakentaa sen alle voimakkaammin lämpöä ja sisältöä, sitä että hän on ainutlaatuinen ja tärkeä meille ihan vaan siksi, että on olemassa."

Kyllä Kalle Spiik sitä tekikin. Kertoi ylioppilas- ja 18-vuotisjuhlapuheissa, miten rakas Camilla on. Miten Camilla pienenä opetti hänelle, isättä kasvaneelle miehelle, hellyyttä ja halaamisen taidon. Kertoi senkin, että suurin lahja vanhemmille on jo siinä, että tyttö on olemassa.

"Mutta ne olivat vain juhlapuheita, vaikka lähtivätkin sydämeistä. Eivät ne riittäneet."

Mikä sitten olisi riittänyt?

"Me teimme kaiken perheenä. Lapset olivat mukana joka paikassa. Heitä hellittiin. Meillä puhuttiin asioista. Luulin, että meidän avoimuutemme olisi ollut mallina, mutta ei."

Kalle Spiikiä kiusaa ajatus, että olisi pitänyt rakentaa tyttöön henkilökohtaisempi kontakti.

"Oltaisiin menty vaikka saareen kaksistaan viikonlopuksi. Olisin voinut päästä riittävän lähelle, että hän olisi alkanut puhua. Kyllähän tuollainen kiusaaminen on ollut paineena sisällä. Ja olisin voinut puhua siitä, miten miehet ajattelevat ja toimivat."

Amy Spiik liittyy seuraan. Hän on lukenut **William Styronin** kirjaa *Pimeän kuva, muistelma hulluudesta*. Se kertoo ihmisestä, joka peittää masennuksensa.

"Menin jokuiseen samaan kouluun, joista tuossa kirjoitetaan, enkä nähnyt Camillan pahaa oloa", äiti tuskailee.

Vaikka juuri äidilleen Camilla sentään puhui asioistaan, tai edes jotain niistä. Ei hän kuitenkaan paljastanut sitä valtavaa pahaa oloa, joka hyökyy päiväkirjoista. Sieltä löytyy itsetun-

non puutetta, henkisesti rampauttavaa itseinhoakin. Hän kirjoittaa sisällään olevasta mustasta mönjästä. Päiväkirjoissa tyttö tajuaa, että kiusaaminen on tehnyt hänet sellaiseksi: "Kuinka erilainen mä olisin, jos mua ei olisi koskaan kiusattu. Mä olisin varmaan normaali, enkä häpeäisi kaikkea tai sulkeutuisi kuoreeni. Mä olisin vapaa näistä mun taakoistani, jota mä meidän luokkalaisten takia joudun nyt kestäämään... Mä ponnistelen jo nyt etten mä murru niiden alle!" Näin Camilla kirjoitti päiväkirjaansa lokakuussa 2001, vajaan seitsemän vuotta ennen itsemurhaansa.

Sitä lukiessa tulevat mieleen kouluampujat, koulukiusattuja hekin. Oliko Camillassa samaa vihaa?

"En usko, että Camilla tunsii vihaa... tai kyllä hän tunsii! Hän oli niille pojille vihainen. Ja hän oli valtavan vihainen muidenkin puolesta, sellaisten, joita kohdeltiin huonosti. Hän oli kuin pesusieni, joka imi muiden huolet", Amy muistaa.

Näin jälkepäin Spiikit ovat taunneet monta pientä seikkaa, joista olisi voinut nähdä, että asiat eivät olleet kunnossa. Mutta kun ne tulivat pikkuhiljaa, luultiin, että ne kuuluivat nuoruuteen. Oli tavoitteettomuutta ja innottomuutta. Viimeisenä keväänä yhteinen tekeminen ei enää kiinnostanut kuten ennen, ja oli kuin tyttö olisi kääntänyt selkensä perheelleen.

Camillalla oli muutama hyvin läheinen ystävä, mutta silti hän koki itsensä yksinäiseksi. Spiikit kertovat, että hautajaisiin tuli kuitenkin valtavasti nuoria.

"Luulen, että hän itse piti itsensä ulkopuolella. Ei ehkä uskaltanut mennä lähelle", Amy Spiik pohtii.

Ystäväpiirin kapeneminen tapahtui pikkuhiljaa kevään 2008 aikana. Se ei herättänyt vanhempien huomiota. Ei sekään, että tyttö etäänäyty perheestä.

"Nuoren kuuluu irtautua perheestä. Halasin Camillaa aina kotiin tullessani. Kyllä hän viime vuosinakin sietä sen, mutta tunsin sanattoman viestin: älä tule lähelle. Sekin kuuluu nuoruuteen", Kalle muistelee.

Camillan oli vaikea solmia suhteita poikiin, mutta ulkomaalaisiin se onnistui paremmin, ja hänellä ehti olla pari poikaystävä, joista

viimeinen oli lapsena Suomeen so-
taa paennut poika. Se suhde oli rajua
ja siinä oli turbulenssia, jos varmasti
paljon hyvääkin.

Nyt äiti näkee, että tyttö jäi loppuai-
kana riippuvaiseksi poikaystävästään.
Halusi koko ajan, että poika olisi hä-
nen kanssaan.

Vanhemmat tajusivat, että jotenkin
tytön elämä "valuu" liikaa, mutta kun
sekin kuuluu nuoren aikuisen maail-
maan. Kaikki nuoret eivät ole valmiita
tarttumaan tulevaisuuteensa. Nyt

he ymmärtävät, että tytössä kasvoi
voimattomuus. Camilla aloitti har-
rastuksia, jotka lopetti nopeasti, ja
yhä useammin muiden nuorten käy-
tös tuotti hänelle pettymyksen. Ja jos
nuorta väsyttää aamulla sängystä
nouseminen, niin ketäpä nuorta ei
väsyttäisi?

Jossain vaiheessa Camilla sanoi
äidilleen, että haluaa terapeutin.
Äiti hämmästyti, mutta ajatteli,
että totta kai se järjestetään. Lääkä-

"Me yritämme
välttää jossitteluja.
Eiväthän ne auta",
Amy Spiik sanoo.
Läppäriellä näkyy
kooste Camillan
elämästä.

ri määräsi nopeasti lääkkeitä ja teki
testin itsemurha-alttiudesta, muttei
nähty vaaraa.

"Hän ei nähnyt sitä ollenkaan", Kal-
le sanoo.

"Camilla peitti sen", Amy kertoo.

Kalle huomauttaa, että tässä kohtaa
he ovat erimielisiä. Hänen mielestään
ammatti-ihmisen pitää nähdä tai ai-
nakin osata epäillä. Testistä pitää jäädä
ristiriitainen tulos, joka herättää
epäilyn. Amy ajattelee, ettei mitään
näy, jos toinen ei halua itse kertoa.

"Masennus on se avainsana. Jos me
olisimme sen ymmärtäneet", Amy sa-
noo.

Mutta se ei näkynyt ulospäin. Ei ai-
nakaan läheisille, jotka olivat liian lä-
hellä nähdäkseen.

Sitten oli vielä viimeinen koitos.
Camilla pääsi Taideteollisen korkea-
koulun pääsykokeisiin tuhansien jou-
kosta. Päiväkirjasta on saatu lukea,
että Camilla teki pääsykokeesta itsel-
leen merkin. Kun se ei onnistunut, ei
ollut tulevaisuutta. Ulospäin hän ei
sitä näyttänyt.

Vanhemmat ovat miettineet pal-
jon, miksei Camillalla ollut hen-
kistä suojakilpeä. Sitä, joka suo-
jaa silloin kun elämä murjoo ja joka
auttaa uskomaan, että tästäkin on-
gelmasta vielä selvittää. Miksei hän
rakastanut itseään, vaikka tiesi, että
perhe rakasti häntä?

"Hoidettiin me liikaa häntä? Ra-
kastettiin liikaa", Kalle kysyy.

"Ehkä olisi pitänyt työntää enem-
män ulkomaailmaan pienissä asiois-
sa. Hän oli herkin tässä perheessä. Eh-
kä me kävelimme liian helposti ohi",
Amy miettii.

He ovat yrittäneet välttää jossitte-
luja. Ne eivät auta enää.

Kalle on kirjoittanut omaksi tera-
piakseen tapahtuneesta kirjan *Isän
suru*.

"Helpottaa, kun yritän nähdä Ca-
millan elämällä jonkin merkityksen.
Hänen tarinansa on varmasti hyvin
monen nuoren ihmisen tarina. Miksi
nuoret eivät näe, että muillakin on
vaikeaa? Miksi he luulevat olevansa
niin yksin", Camillan isä kysyy. ■

*Jutussa oleva katkelma Camilla Spiikin päi-
väkirjasta on Karl-Magnus Spiikin kirjassa
Isän suru (Mediapinta Oy).*